

ГИМНАЗИЈА ЛАУ

Број 2

Фебруар 1995.

ВИТОМИР-ВИТО НИКОЛИЋ (1934-1994)

На друм њало небо малаксало
не може се даље, Вишомире,
и до сад се с муком бишисало,
умири се, велики немире,
свако ње је надање издало.

СЕРГИЈЕ АЛЕКСАНДРОВИЧ ЈЕСЕЊИН

(1895-1925. и обрађено)

Барабе, барабе, иза њих ситолова
ви мали, ви изражни, ви свршени
и њија радишће, зруби, од мојих

од мојих срећа прејашених

- од мојих њајни које срећан њајни
и рекох ближњима ка

и њија радишће од њих, крив и рејашни
преводећи их на свој срамни

Барабе, барабе, да вам да вам

Зар с њушћим болом своје њајни
и њија?

Бол је, лойови, ѡривајни својина
- бол је неошћив, ако већ не знајте.

Осѡвистије сјајну ошћирциу мој

и њај лијети блѡсак, ви - крејшени...
Нисам ја вама никакав Серјожа,
ја сам, зајамистије, СЕРГИЈЕ

ЈЕСЕЊИН

СЛИКА ИЗ ЦРНЕ ГОРЕ

Болова, Долако улазим забраву у шраб
прејознајем.
и њај камен
ио дрво
и њу шраву
и све ми се чини
да сам давог јушри
иронио
овуда
Ченгишеву гашу.

ГИМНАЗИЈАЛКЕ НА СНИЈЕГУ

... А да их није овако њи,
њих и њио вјечно на њио мисле,
ми би се ѡрвели као ѡркими
- као ѡнгињини смрзли ѡи се.

Да није ѡиш очиију и ѡиш ѡица
из којих вјечно сунце
... Гимназијалке, да ѡи ѡи ѡио
из живоија, лѡиоије и ѡи ѡи ѡица

ИНТИМЕ

Ноћас тако желим да ме неко
и регриси нечије њежностии ѡи
и шреба;
ноћас ћу све да забравим и
и реболим
и да се врашћим у наручје неба.

Ја сам био кафански и више ничи,
и био ѡуси и ѡрезрен - нежељен ко
гробар.
Ноћас бих хшћо себи - дјечаку да
личим
и да ми ошћи кажу како сам добар.

ГИМНАЗИЈАЛАЦ

Лист ѡченика и ѡрофесора
Гимназије

Број 2

Фебруар 1995.

Издавач:
ЈУ Гимназија, Никшић

Директор:
Ново Станишић

Главни и одговорни
уредник:
Јана Бановић

Редакција:
Ивана Ковач,
Андро Мартиновић,
Дамјан Живковић и
Никола Перовић

Илустровао:
Никола Јаничић

Компјутерска припрема:
Касалица Јован
Раичевић Раико

Штампа:
"ПОБЈЕДА"
Подгорица

У ИМЕ РЕДАКЦИЈЕ

МИ НЕ ПЈЕВАМО У ПУСТИЊИ

Већ ми се почело чинити да је
могуће да човек (поготову
млад) овдје изгуби готово
сваку наду.

У данашњем времену - вре-
мену царства депресија, несигур-
ности, очаја и страха, довољан би
био неки мали детаљ који би
учинио, да се кад отворим очи, не
осјећам као да улазим у Чисти-
лиште. Нешто што би могло да ме
мрдне из стања обамрлости пред
будућношћу која је страшна, из-
гледало би ми као прави празник.
Управо Лист који праве гимнази-
јалци и њихови професори пред-
ставља ријетко острвце смисла у
овој поворци бесмисла, које ме
чини радосном.

Да ли и гимназијалци и од-
расли схватају да наш лист може
да докаже више него било која
"интелектуална" петиција, да наш
лист може да докаже да је са
омладином овога града, упркос
свему, све у реду?

Наш Лист би био једна од
ријетких светковина уприличена у
Никшићу, за младе Никшићане.

И шта се догодило?

Изгледа да ме први ни други
(поготову прво-млађи) ни-
јесу схватили шта све може
њихов лист. Кажем, нијесу схва-
тили, јер нијесу показали заин-
тересованост за сарадњу у њи-
ховом листу, посвећеном њима-
нама, који вјерујемо да нестајемо у
нове вирове историје, нама,
сирочићима олује, остављеним од
цијелог свијета.

Баш као да је неко нама
посветио ону чувену изреку:
"Дабогда живјели у занимљива
времена". Дакле, ова времена
нијесу нимало лијепа, нити
радосна, али занимљива - јесу.
Зато млади имају заиста о чему да
пишу. Зашто онда ћуте?

Немогуће да ништа не осје-

ћају и не мисле! Да ли су по-
штујући неписани канон Навике,
на позив на сарадњу, остали не-
помични као кладе? Или, пак,
страхују од активности која може
призвати могућност невоље?

Зар нијесу научили да се
слобода духа и душе не добија
покораванем већ-храброшћу? За-
то морамо бити храбри и рећи оно
што мислимо! Морамо се пок-
ренути и усмјерити своје снаге ка
позитивним вриједностима. Не
дозволимо да нестанемо у овој
олуји која има милости само
према одређенима, који су у
хордама појурили у локалне
кафане, у галерије, у живот... Јер,
нас има много. И ниједан од нас
није просјечан нити стереотипан.
Надам се да ће наше године
оправдати то што по мишљењу
неких "летимо сувише високо".
Можда ће неко успјети да нам
сломи крила. Можда ћемо се
сувише приближити сунцу?

Ми имамо велике снове. Зато
не дозволимо да они постану
апстракција јер нијесу поткри-
јепљени радом. Почнимо сада да
их остварујемо. Немојмо ћутати и
гледати свако у своје парче неба!
Морамо вјеровати (иако знамо да
нас мало ко слуша) да наш глас ни
у једном тренутку не смије бити
мање значајан од других гласова.
Ми знамо, или бар слутимо, да све
то што чинимо, није баш тако
бесмислено, као што то многим
изгледа.

Може ли нам све ово дати
мало наде и мало смисла? Може!
Ми не пјевамо у пустињи! Ко се
опредијелио, да лута пустињом,
тај ће лутати пустињом; ко је
изабрао "цвјетне стазе", тај ће
лутати цвјетним стазама. Сваки
избор указује, болно указује, на
одбачене путеве. А ми, ми имамо
свој пут и свој избор!

Ивана Ковач III

Основана организација младих

САВЈЕТ МЛАДИХ ГИМНАЗИЈЕ - СМГ

Од септембра 1994. године у нашој школи дјелује организација ученика - Савјет младих Гимназије. Иако је идеја о оснивању једне овакве организације, која би објединила стваралачки потенцијал младе генерације и усмјерила га истинским приједностима присутна од раније, тек недавно створени су услови за њену реализацију.

Група ученика која је иницирала ову акцију приступила је изради програма и Статута, докумената неопходних за рад сваке организације. Успостављен је контакт са Омладинским савјетом Никшића и постигнут договор о сарадњи на равноправним основама. Убрзо је одржана оснивачка скупштина на којој је дошло до усвајања програмских докумената и избора органа СМГ. У декларацији о оснивању, као и програмским начелима, изнесене су тежње организације као и њено одређење. СМГ је свјестан деликатног положаја младих узрокованог општим стањем у друштву, о којем не треба много говорити. Стога ће се, као организација кроз коју ученици Гимназије изражавају и заступају своје интересе, залагати за: подстицање сарадње међу младима, равноправност и права ученика Гимназије, истицање у први план истински културних вриједности, организовање разних културних, забавних, спортских и еколошких акција и манифестација. За председника Организације изабран је Андро Мартиновић, ученик трећег разреда. Подржан је његов приједлог чланова Извршног одбора и Статутарне комисије. Извршни одбор СМГ чине: Мара Радовић, Игор Буричић и Јово Божовић (четврти разред), Марко Уљаревић, Јован Врачар, Ивана Ковач и Маријана Радовић (трећи разред), Илија Пејовић и Никола Новаковић (други разред) и Светозар Николић (први разред). За председника Статутарне комисије изабран је Дамјан Живковић, а чланови су: Марко Говедарица, Татјана Албијанић (трећи разред), Предраг Њуњић

(други разред) и Зоран Марковић (четврти разред).

Савјет младих Гимназије је добио подршку ученика Гимназије. Приступило му је 815 ученика, а очекује се да ће тај број бити и већи. Донесена је одлука о финансирању путем чланарине, дакле, самофинансирању и упућен позив Управи школе, установама, предузећима и појединцима за неопходну помоћ у реализацији планираних активности.

У периоду од септембра до јануара 1995. (дакле првом полугодишту) изведене су значајне, а за организацију која је на самом почетку дјеловања могло би се рећи и бројне акције. Овом приликом само ћемо их побројати а нешто више о њима биће ријечи у текстовима који слиједе. То су: на културном плану - предавање на тему "Постанак и ширење хришћанства", проф. др Слободана Томовића, министра вјера у Влади Црне Горе, вече хумора и музике са В. Чизмовићем и Мићом Симуновићем, на забавном плану - рок концерт најталентованијих никшићких група и неколико забавних вечери; на спортском плану - организовање лиге у кошарци Гимназије која ће се играти пар мјесеци са великим фондом награда. Значајно је и то што је већ стечено извјесно искуство тако да ће се у даљем раду избјећи неке грешке. Такође је успостављен низ контаката са многим успјешним организацијама из Републике и ван ње, а плодови те сарадње тек се очекују.

Неизбјежно је споменути и досадашње проблеме у раду које су често изазивали они

од којих се то најмање очекивало. Наиме, још једном треба нагласити да су ову организацију створили ученици, да она постоји као независна и да само вољом ученика њен рад може престати. Умјесто неподјељене подршке не малим напорима да се створи каква-таква алтернатива стању у којем се млади налазе, не својом кривицом, честа су била противљења, отпор, па и отворени сукоби и оптуживања неутемељена на било каквим аргументима. На све то одговорили смо истрајношћу у постизању свог циља. Наравно, очекивала се већа подршка градских привредних и других структура која је, изузев спонзорства Пиваре "Требјеса" на жалост изостала. Надамо се да ће се ту нешто промијенити. Сарадња са школом представља заправо сарадњу са директором Новом Станишићем, као и проф. Жаном Бановић којој припадају велике заслуге за излазак овог листа.

Када се ради о условима у којима дјелује СМГ, највећи проблем чини недостатак адекватног простора. Ту се полажу наде у нову зграду Гимназије, а својерестан парадокс чини чињеница да СМГ не може у граду пронаћи повољан простор за одржавање својих вечери затвореног типа (уз новчане надокнаде, наравно) иако се сви жале да много младих своје вријеме губи по улицама и сумњивим кафићима.

У будућем раду Савјета младих Гимназије биће значајних промјена које би требало да утичу на повећање ефикасности и квалитета замисљених акција. Начин финансирања из сопствених извора ће и даље бити примаран. Биће подијељене и нове чланске карте, које би требало да буду у бојама ради лакше евиденције. У реализацији планова предност ће имати завршетак амбициозног пројекта лиге у кошарци, те забавни дио и културна сарадња у Гимназији.

А. М.

ШТА МУЧИ МАТУРАНТЕ

Матуранти никшићке Гимназије и ове године доносе једну од најважнијих животних одлука. Како даље, на који факултет, у који универзитетски град? Врло мали број ученика ће моћи у потпуности да оствари своје тежње, јер се из дана у дан све више суочавама са проблемима друштва и његових установа. Животни стандард је уочљиво опао, конкуренција на факултетима се повећава сваке године, а ученици су убијеђени да је за упис на траженијим факултетима потребно много више од знања и труда. Шта матуранти кажу о упису на факултет и даљим плановима везаним за њихово будуће занимање:

Владимир Перишић:

Налазимо се пред великим дилемама и одлукама. Најважније је да успоставимо добар однос са професорима чија нам је помоћ неопходна. Они су ти који треба да нам дају кључна упутства и

савјете. Сваки предмет представља специфични дио образовања који нам увијек може бити од користи али смо искушење оптерећени, тако да професори треба да имају у виду да морамо обратити пажњу више на предмете који су нам неопходни за факултет. Ово је позив за све професоре да када нам је најтеже стану уз нас и помогну нам.

Игор Росандић:

Опредијелио сам се за Ликовну академију због своје љубави према овом послу, али и због окружења у коме се налазим. Наиме, моји вршњаци се приликом уписа поводе за неким интересима материјалног просперитета и добити, а никако љубави према будућем послу. Зато сматрам да Ликовна академија представља мјесто гдје на тренутак могу побјећи од стварности, наћи уточиште неког мира и отрежњења.

Тијана Јовановић:

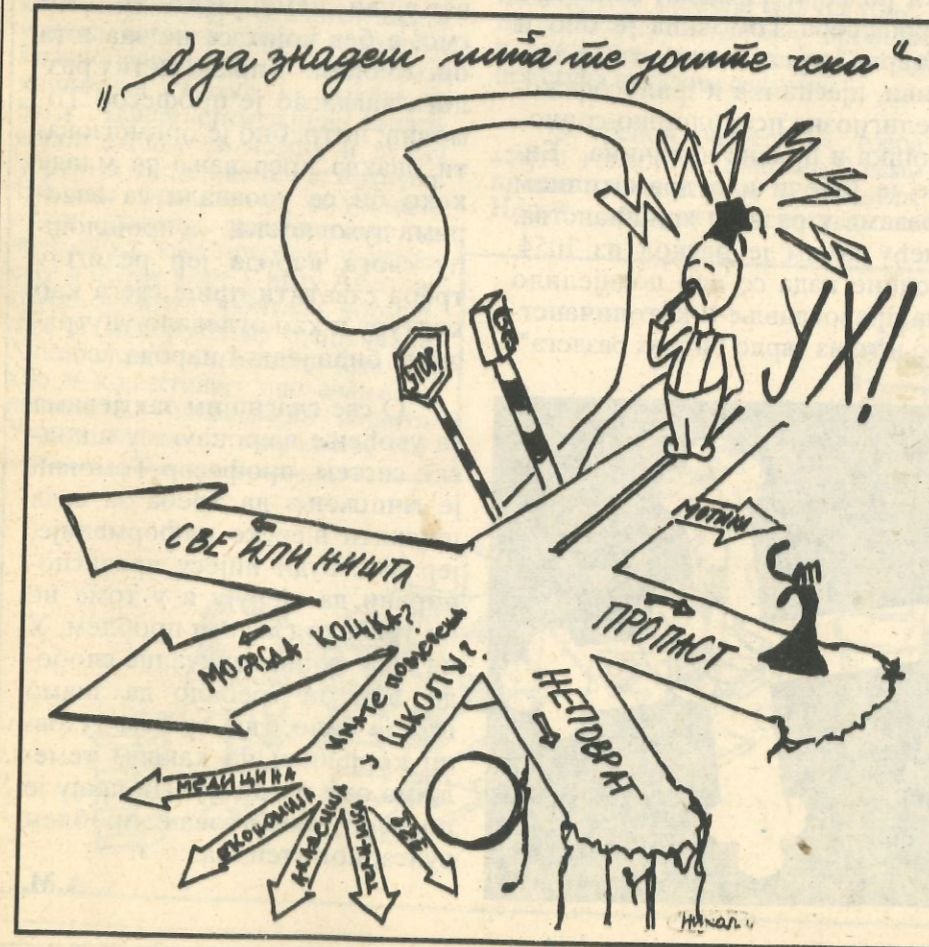
Као и већина ученика наше школе намјеравам да наставим са даљим школовањем. Моја жеља би била да се упишем на један од факултета из групе медицинских наука. Покушаћу да се упишем на Медицински факултет у Крагујевцу, јер је у Београду конкуренција изузетно велика, упис доста тежак и селекција веома оштра, што се показало у претходним годинама. Мотивисана сам за упис на овај факултет, првенствено уписом у Гимназију која гарантује добро знање за настављање даљег школовања. Овај факултет захтијева љубав, одговорност и осјећање хуманости према човјеку који све више и више пада у сповствену клопку стремљења и омогућава нам да postanемо велики људи.

Ана Каваја:

Свјесна сам свог будућег позирања, а књижевност је једина гдје могу наћи мјесто за себе. Да се спасим гламура око себе, отићи ћу тамо, не због тишине већ ко бих била када бих преварила себе? Да имам вољу потврђује то да никаква перспектива нити савјети многих који су све то прошли не може утицати на мене. Једноставно, ја све то желим и на то имам пуно право. Не знам како ћу све то прихватити, али не одобравам мишљење интересија који своју вољу потискују у циљу корисније будућности. Нека пронађу корист у ономе што желе и нека уђуте они који мисле као уходе новца.

Тако кажу неки од матураната. Вријеме нам намеће чињеницу да одлучујемо између лијепог и корисног. Најбоља варијанта је сјединити то двоје, омогућити љубави да оствари профит. Од наших интересовања зависи да ли ћете изабрати моћ економије, љепоту књижевности, савршеност математике или љепоту неке од других наука и области. Важно је да смо сада најсвјеснији свог постојања, своје снаге и моћи наше младости. Прошлост остаје за нама, а садашњост посветимо будућности.

Наташа Вучуровић IV9

ХРИШЋАНСТВО КАО ТЕМЕЉ ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ

Вјерска култура нас враћа аутентичним духовним темељима и корјенима. Наша цјелокупна прошлост прожета је хришћанском цивилизацијом. Религију треба схватити као културу и огледало унутрашњег бића једног народа.

Културне тежње СМГ усмјерене су и афирмацији вјерске културе као битној компоненти у очувању културне свијести младих, познавајући историју и традицију као фундамент народног културног бића. У том циљу 14. октобра 1994. год. организовано је предавање на тему: "Постанак и ширење хришћанства" које је прерасло у својеврсну трибину. Нашем позиву одазвао се проф. др Слободан Томовић, философ и теолог, министар вјера у Влади Црне Горе. Професор Томовић је изразио задовољство што може овом темом отворити "буквар хришћанства" и скренути пажњу младима на значај хришћанства као темеља наше цивилизације и укупне духовности. Многа врхунска дјела највећих умова

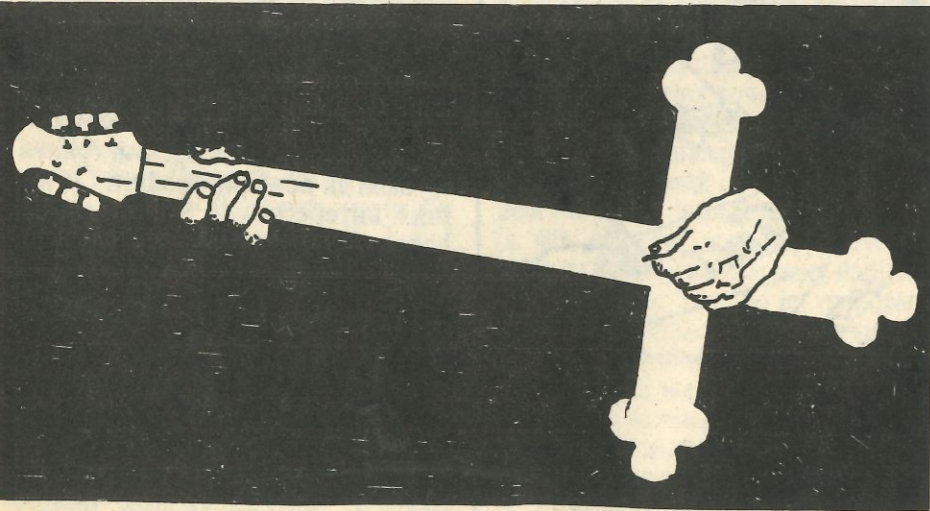
хришћанске Европе дубоко су прожета библијским темама и мотивима. Први предхришћански библијски покушај објашњења постанка он је потом довео у везу са савременим дарвинистичко-материјалистичким објашњењем, по којима се човјек појавио на крају еволуције органског свијета, што је веома битно за разумијевање природе његове духовности и континуитета укупног развоја. Предмет излагања професора Томовића је био и Стари Завјет, његове теме, мотиви, pjesничка и философско-религиозна, психолошко-социолошка и правна величина. Било је ријечи и о драматичним фазама у развоју хришћанства, међу којим је раскол из 1054. године када се оно подијелило на православље и католичанство и то из "врло битних разлога".

О дјеловању вјерских секти

Одговарајући на питање, професор Томовић је врло занимљиво говорио о дјеловању вјерских секти у Црној Гори. Они је критички упозорио на неспојивост њиховог вјерског учења са вјерским учењем православља које се на овим просторима, на деветостогодишњем искуству, у коме су темељи нашег културног, духовног и историјског бића, захваљујући чему јесмо то што смо, а без којих се не зна шта бисмо били. Управо са тих разлога нагласио је професор Томовић, потребно је организовати оваква предавања за младе како би се упознали са изворима духовности, са прошлошћу свога народа јер религију треба схватити прије свега као културу и као огледало унутрашњег бића једног народа.

О све гласнијим захтјевима за увођење вјеронауке у школски систем, професор Томовић је мишљења да треба за сада пружити вјерске информације, јер сви људи нијесу предиспонирани да вјерују и у томе не би требало гледати проблем. У питању су индивидуалне слободе, али би требало да знамо шта је било, гдје су нам духовни корјени и на каквим темељима они почивају. На крају је посебно акцензован проблем вулгарног атеизма.

А.М.

ЂЕ СМО ОВО?

Пред svakим свршеним основцем постоји једна велика дилема: шта уписати? Избор је заиста велики, али они који остају у овом граду и ту покушају да граде себе, куда год да крену, морају доћи у наш најчувенији комплекс звану школски центар. Не знамо чија је то (за)оставштина и чији комплекс али се свакако треба трудити да не постане и ваш, јер ћете из њега изаћи искомплексирани (ако изађете).

Многи бивају привучени звучним именом Гимназије као симбола традиционално елитне школе. Та привлачност изгледа фатална.

Од првог дана у школи сирота дјечица бивају свесрдно прихваћена од професорског особља, које им улива пријекно потребно самопоуздање, трудећи се да им дочарају све оно што ће их чекати у даљем животу и раду. Искрено их (из искуства) убојењују у узалудност било какве борбе за афирмацију и ширење знања јер оно (ваљда је то свима јасно) више није на цијени. Стога они те своје савјете употребљују превентивним мјерама које резултирају тоталним падом успјеха већ на првом полугођу. Главно оправдање за све ово је крилатица "Свака је оцјена за ђака". Дакле, стимулација за четворогодишњу (а можда и дужу) борбу за свједочанство је потпуна. Није ни чудо што је за ученике првог разреда карактеристична збуњеност, која прераста у депресију и ноћне море у виду Абелове групе, орбита и орбитала, нормалних и ненормалних осцилација, Ханибалових слонова и слично, као и колективно удаљавање од позитивних вриједности живота. Утјеху налазе у сакупљању ли-

менки, метака, ножева, шприцева и осталог што воле млади.

И тако некако прође прва година (потопа). Оно мало распуста као да једва дочекају родитељи. Но, своју пуну реинкарнацију прва година доживљава у другом разреду. Ученици покушавају да примени све искуства стечена до тада. Прорачунато одсуствују, одговарају на студентски начин, излазе са часова по разним потребама, откривају системе испитивања професора и слично. Међутим, у другом разреду их сачекује нова формација професора опремљених ефикаснијим и убојитијим средствима. Обимност градива је задивљујућа. Наше знање се проширује и продубљује актуелним подацима са посљедњег пописа оваца у Аргентини, структурним формулама тетрахидрофурана, фелинга I и II, седиментних једначина, Питових цијеви и сл. Наравно, све то не би било могуће без професора који се труде да њихови предмети заузму мјеста која им и припадају (наравно, главна). Овако истраумирани ученици другог разреда свој изгубљени идентитет покушавају пронаћи у Фројдовој психоанализи као и приступу вјерским сектама.

О трећем разреду не треба много говорити. Довољно је само прошетати њиховим ходницима. Њихов апстрактан поглед на

свијет је оно најинтересантније, као и њихове емоције које испољавају на себи својствен начин. Блесци петарди које су омиљени реквизит ових ученика су њихови најсвјетлији тренуци. Све остало о њима је већ "записато".

Матуранти су ипак они о којима се највише брине. Само они не брину ни о коме, ни о чему, па ни о себи. Код њих се, први је утисак, јавља тотална незаинтересованост, апатија, па чак и аутистичност. Вјероватно су као "најзрелији" свјесни своје (не)моћи. Па ипак, примијењено је да почињу да сагледавају своју школу на другачији начин. Чак се неки свим силама труде да у њој остану још коју годину. Остали своје активности усмјеравају исказивањем љубави према школским просторијама, инвентару и другом које се огледа у викању, ломљењу, цијепању... Посљедице ове "љубави" су видне на сваком кораку. На оваквим поступцима они изграђују своје личности, личности будућих културних и просветних радника и стваралаца. Овако оформљене и искуством обогаћене особе, уколико доживе ту "несрећу" да успјешно заврше Гимназију, отргнути из њеног "топлог загрљаја" дуго затим не могу да пронађу себе (ни прави факултет). Но, то је већ нека друга прича.

А БЕ?

О БЕ!

А.М. и Н.П.

РИЈЕЧ - ДВИЈЕ О ЈЕЗИКУ

Свака генерација има своја интересовања, потребе и могућности па се језик томе и прилагођава. Зато је и познато да језик мијењају управо млади.

Поред употребе жаргона, који имају функцију да их повежу и одвоје од осталих који том кругу не припадају, млади све више гријеше у употреби замјеница, падежа, глагола итд. итд.

Тако ће млади, ако су од некога затражили опроштај (што ријетко чине) рећи "извинио сам се", а ако би којим случајем (не дај боже) повриједили ногу, рекли би: "извинио сам ногу".

Исто би тако за нешто што им недостаје рекли: "хвали ми", потпуно убијеђени да је то исправно. Ако би се понекад захвалили (што опет ријетко чине), то би изразили ријечју "фала".

Младим Никшићанима није необично да вече проведу код куће јер све је мање пријатних мјеста гдје би могли изаћи, па ће на питање: "Гдје ћеш бити вечерас?" одговорити са: "Бићу кући" што је (моромо признати) брже и економичније него "код куће". Али зато "иду код љекара" (умјесто "љекару"), пију воду (умјесто "воде") итд. итд.

А што се тиче жаргона, ту су незамјењиви. Не знам да ли се слажете са мном, али израз данашње омладине био би "хаос". Но, не треба заборавити ни то да млади друкчије говоре на улици а друкчије у школи, писаним задацима итд. итд. Ко зна можда ће жаргони баш ове генерације, једног дана, постати дио стандардног језика. Све ово и јесте проблем, али ће се тај проблем, пред чињеницом да одрасли (којима наши жаргони гребу уши) праве исте (можда и веће) језичке грешке, заборавити.

Али да не би испало да ми клеветамо одрасле и стручне, навешћу само један примјер. У америчком филму, који је скоро био на ТВ-у, агент Малдер каже својој колегиници за дјевојчицу с натприродним способностима: "Нешто није у реду у вези ње". Ја немам коментара.

Било како било, не смијемо заборавити да језик данас врло лако, показује социјални статус, по типу жаргона којим се служимо. Зато, млади, пазите шта и како причате!

И.К.

САМ У ЧЕКАЊУ РИЈЕЧИ

Звук. Тежак и болан јек. Кроз густе слојеве магле они пролазе тихо и нечујно, лаки као сан. Сан који је тако давно прошао. И док умјесто срца осјећам стијену и док се давим од бола покушавам побјећи и сакрити се, али не успијевам. Увијек ме оназе и нађу шибе њихових немилосрдних зјеница. Беспомоћно ослушкујем сопствени уздах и немоћно се заклањам од самога себе, а они долазе. Кроз ваздух се пролама звук њихове хајке, звук тако туђ и оностран, као да долази из неких далеких просторстава. Демони страха. "Сат без казальки невријеме покреће", невријеме које мора доћи. Стравична олуја се надвила над нама и сад је тешко учинити било шта. Побјећи можда, али је касно. Утваре страха сабласно газе по мозгу. Њихов проклети плес је већ почео. Сам сам у овој дубокој шуми, у празном космосу који ништа не чује. Куда поћи у црној ноћи са овог острвца, кад се свуд околу пјенуша море страха и бола. Вјетрови хује и односе наше мале лажи и визије, остављајући само празнину и пустош. Више нема ничега, а они долазе...

Они - да није и то визија једне болесне маште, искривљене од чекања, дугог и стравичног у својој немоћној напрегнутој за нечим. Чекање да се догоди нешто, нешто што се тражи цијелог живота. И то није пушта жеља, него потреба која пред собом руши ситне глупости обичног живота. Хтјење да осјећаш, хтјење да будеш. Да мијењамо сате радости за минут бола. За минут бола који је мој, који ме чини стварним, јер сам тад најближи себи и Теби Господе. Али, бол није земаљска туга, већ плач за далеком домовином. Тај бол ме води на стазу спознавања свјетлости. Мене и мој дух, мој унутрашњи лабиринт, мозаик разнобојних сјећања и звукова који враћају мисао из заборана, па нешто давно из дубоке прошлости. Прошлости кад и ми бијасмо слободни, не знајући за страх јер смо живјели у вјечности; вјечност бјеше у нама као крв. А сад сам сам, изневјерених обећања и пропалих надања. Сам у чекању Ријечи.

И све док не добијем одговор они ће долазити, послушни војници сумње и страха, чекајући предају.
Боро Перовић, IV₉

СНАГА УМЈЕТНОСТИ

Умјетност се не стиче. Она се носи у себи. Успијева да изроди у нама велике наде и костуре за бића која сањамо и предводимо. Та бића нас воде до заспалих поља која морамо да пробудимо.

Сада пишем теби... И увијек кад се одлучим на велике ријечи постанем дио мањег а опет тако великог. Ипак сам одабрала најдаљи пут - пут до себе. Пут који сигурно негдје води. Али ја на том путу, не идем без тебе. Без тебе сам пола себе или сам нешто као, Аладин и чаробна лампа. Са њом сам све, без ње ништа. Да, свак одабира своје путеве и сапутнике. Хм, када би тако могло бити. Ипак, не идем без тебе. Пишем

теби... Теби умјетности. Ти си као ехо у даљинама и ти мораш да се чујеш. Не разумијем, и не чујем и не видим, али осјећам. Слијепа осјећам очима и глуха осјећам ушима и нијема без довољно ријечи сада ти пишем. Не пишем зато што умјетност већ зато што осјећам... Осјећам да мртве... ријечи на папиру оживљавам тобом. Једино свијетло што се не гаси, а ја звијезда што у мрак се стрмоглави и због једног бљеска не жели да изгори. Како савршено откриваш тај пројект из очију. И само ти знаш који плавичаста плант прекрива небо и милион звијезда на њему. Откриваш мојим образима тајну

суза и љепоту љепота а затим се полако упијаш и затвараш у љусци. Срећна сам, пресрећна сам с тобом. Видим и иза себе иако гледам право, знам да постоји горе, иако је глава клонула. Мени са тобом ни у тамници не би било тешко. Замислила бих прозор и утонула бих стопалима у облак, са рамена облака одлазим далеко, прхћући слободно као птица. Идем у правцу вјетра и желим да ме никада не испустиш. Хоћу да летим. Да кажем птици сломљених крила да се не лети само крилима, слијепом човјеку покажем пут ка свијету гдје се гледа затворених очију.

Почиње киша. Лирик је уморан, а и рука ми подрхтава. Молим се да ова киша буде посљедња овог времена, нек испере прљавштину и остатке зиме... Ја не волим кишу. Нек умре док се не пробудим и нека се заувјек изгуби с новим свијетом.

Сада снавам. Видим себе, забринуту, сјетну како пролазим градом док киша низ олуке просипа своје сузе, запазих да крадем шумење у ноћи. У мојим очима вирила је тајна. Нисам смјела да их отворим, погледом она открила срце које страда. На трен сам заборавила своју мучку.

Ана Каваја IV₉

КРАЈ

Мене су црпале твоје руке
И родила ме твоја мајка
Тазио сам те твојој земљи,
Смишљајући њене среће.
А онда су ме пробудили
Неки сасвим други људи
И рекли да је свему крај.

Александар Лековић IV₈

ВИЗИЈА

Сањао сам те синоћ,
Ојте си изашла из моје утробе,
окујана неонском свјетлошћу.
Као у болници и као пред

порођајем
зубио сам осјећај за твоје тело,
и више се нијесам могао сјетити
себе.

Немој ми прилазити, јер ме не
познајеш.

Ја више нијесам онај твој љак,
који на све гледа као да је из
прошлости,
а ипак вјечно покушава да из
ничега створи нешто.

Немој ме љубити, јер ме не
волиш.

Мој образ је зорак за твоје очи,
А моја крв заширована за твоје
усне.

Враћаш се унутра!
Све што желим је да се враћаш
у мене.

Све што желим је да ме волиш,
док сам жив.

Александар Лековић IV₈

АКО...

Ако ме некада срећнеш
и радо познаш мој лик,
ако некада, на ширем осјећани
близину моју,
не дозволи да ја чујем твоју крику.

Ако некада да сам што ја осјећам,
осјећани мирно на њојчику твојом,
корачај гордо и немој да паднеш,
не дај да ја осјећам у твојој бићу
лом.

Ако некада чујеш да сам ја
твојево тво,
ако некада твојево вожелиш мој
дах,
иако ме некада додирнеш у
пролазу
немој да ја видим твоју сирах.

Јер, ако некада ипак осјећаш да
си ме волио
само ми један осмјех дај,
а ја ћу само твојево прошајувати:
"Па, зар ме он још није
проболио,
зар и он још памти онај мај."

Ана Ковач П₁

ИНТЕРВЈУ

Војо Станић

"УМЈЕТНОСТ СЕ ДОЖИВЉАВА
А НЕ РАЗУМИЈЕВА"

Разговор са једним од највећих црногорских сликара поводом његовог јубилеја - 70. рођендана

Како да Вам се обратим - са Ви или ти?

Станић:

Ти. Док год са неким говорим на Ви, одједанпут не умијем са њим да разговарам. То је као нека дистанца. У Црној Гори некад није било непристојно некоме рећи ти, као што је данас ако се обраћаш човјеку кога не познајеш. Црногорци су и краљу Николи говорили ти. У енглеском језику нема ни ви ни ти, него се једнако обраћа краљу или магарцу. То је баш демократски.

Како се осјећате кад неко затражи од Вас да му објасните шта сте жељели да кажете својом сликом?

Станић:

Обично не желим да кажем ништа. Само да насликам. Не вјерујем ни мало у оно сликарство којем је потребно објашњење. Слика не мора ништа да каже. А ако би и требало да кажем нешто о тој слици, онда је то знак да сам нешто пропустио, да треба још на њој да урадим, како не бих морао баш ништа да кажем.

У вашем стану су само ваше слике.

Станић:

Волим да имам слике. Зато се и бавим сликарством, да их не бих куповао. Међутим, моје слике су постале толико скупе, а нијесам толико богат да бих био власник толико скупих слика, присиљен сам да их продајем.

Казали сте да никад сами нијесте продали своју слику, да су то чинили други, додајући "ја сам Црногорац".

Станић:

То ради моја госпођа. Она воли да купује и продаје. Вјероватно би продала и мене, али неће нико да ме купи. Шалим се.

Је ли у Црној Гори сликару тешко стећи афирмацију?

Станић:

У Црној Гори сад живи најмање 15 супер сликара. Најпрве класе на свијету. Али, овдашњи став према сликарима и критика, као да из неког комплекса ниже вриједности у односу на иностранство. Нама треба да се неко афирмише тамо, да бисмо га ми овдје цијенили. Многи сликари који овдје живе, који праве сјајне ствари, као да не постоје, јер их многи критичари, под утицајем неке моде, уопште не помињу. Рецимо, сад се говори, о сликарству прве половине 70-их година, трендовима што је краткотрајно. Заборавља се да је сликарство једна полагања умјетност. Латини велe: "Ars longa, vita breve" (Живот је кратак, али умјетност је вјечна).

Данас се много говори о кичу. Какав би уопште био живот без њега?

Станић:

У Црној Гори фали кича. Нама фали кич, онај који уљепшава Европу. Ако хоћеш Пјаца Навона у Риму, чак и Црква Св. Петра и неколико најраскошнијих градова у свијету, кад их анализираш, састављени су од кича. И уопште у нашем свакодневном жи-

воту, музику коју слушамо и може бити неке ствари које нам уљепшавају живот, огроман су проценат кича. Кад бих избацио кич из нашег живота можда бисмо духовно чак више осиромашили него кад бих избацио праву умјетност са којом чак ријетко имамо контакт. Тако да не треба потцењивати кич. Узмимо Бијенале на Цетињу. То је раскошна изложба, свакако велики догађај, не знам због чега је бојкотован од црногорских медија, што је ужасан промашај и нешто, ако хоћеш срамотно. Тамо је био изложен огромни груби камен. Много би било ефектније да је, рецимо, тај камен био изложен на Пјаца Навона у Риму, ђе не видиш ништа од природе, ђе је све обрађено руком. Рим је ентеријер или Париз или колико хоћеш других градова. Ту нема ништа природног, ни дрвета, то је све ручни рад, као кад уђеш у неки салон. Ту би груби камен био ефектан, упадљив. Нама много више фали кич, тај кич што га они имају. Фали нам кич као саставни дио културе. Тај кич може бити онај неуспјех који резултира успјехом. Успјех је резултат многих промашаја. Кич, рецимо, има ту улогу да гради квалитет.

Да ли се слажете са оцјеном да је умјетност у нас уопште мистифицирана?

Станић:

Испада да многи људи, врло интелигентни, чак образовани али нијесу показивали интересовање за ликовну културу, кажу да се у то не разумију. Међутим, ја не сматрам да се у умјетност уопште човјек разумије. Да ли се ико разумије у музику? Да ли можеш објаснити доживљај који производи музика или сликарство? Јер, умјетност се доживљава, а не разумијева. Други је доживљај нешто разумијети, а сасвим други нешто осјетити. Због чега би разумијевао умјетност? Кад видиш слику, пођи од свог личног искуства, она ти се свиђа, иако је нијеси анализирао. Она ти се на први поглед свиђа. Свака анализа је раскринкавање, као што наука раскринкава смисао људског бића. Ето, попео се човјек на Мјесец. И шта смо добили, изгубили смо Мјесец. Јер, док нијесмо знали шта је Мјесец, имали смо сваки свој Мјесец. Имали смо нашу личну варијанту Мјесеца. Сад знамо какав је Мјесец. То је само глупостија камен и твоја машта више не може другачије да замишља него кроз то што знаш шта је. Према томе, кад неке ствари сувише објасниш ти си их више раскринкао него што си их објаснио. Више волим лијепо лаж, него ружну истину, која ме онерасположи.

Људи воле ваше слике.

Станић:

То је за мене фантастична сатисфакција. Мени је то много важније од икаквих награда на свијету. Јер, има сликара који праве некакве врло досадне генијалне слике, које нико не разумије. Али, неколико критичара њих хвале. Ја нимало не бих био сретан да неколико људи, сумњивих укуса и мрзовољних, забављам, а да ме мрзи цио свијет. Много више волим да ме воли сто људи него само један човјек. А онда ти ликовни критичари више пута, мада не сви, некакви су анатоми и мислим да они не умију ни да уживају у умјетност. Он одма дође са неком малицијом и није добар критичар ако ти нешто не пронађе да не ваља. Рецимо, неко је погинуо, онда је неко насликао леш, а он гледа од чега је умро. И онда процјена гдје спада, да ли прва половина 60-их или 70-их, као да је несрећан случај. Ја да сам критичар писао бих само о сликама које ми се свиђају. Међутим, слике које

стракту слику каже да је лоше урађена или да је кич.

се мени не свиђају не значи да се не свиђају некоме другоме. Умјетност је ствар укуса и не можемо наметнути свој критериј другоме.

Шта бисте савјетовали ликовним критичарима?

Станић:

Прије свега, сваки критичар треба да има на уму да су сликар и он два човјека, од којих први нешто ради а други не ради ништа него гледа оног који ради и о томе пише. Треба да поштује сликара чак и кад је нешто лоше урадио. И најнеуспјешнији сликар, ако направил изложбу, заслужује да му честитамо. Јер, његова побуда је исто тако племенита и поштена као онога коме је успјело. Слика никад нема циљ да некога зезне, нема другу сврху већ да обрадује нечије очи, као што музика нема другу сврху него да нам је лијепо. Ако му није успјело, будимо пажљивији него према оном коме је успјело. Не треба губити из вида да су промашаји саставни дио успјеха.

Како доживљавате оцјене да сте генијалан сликар?

Станић:

Што се мене тиче, више волим лијепе критике него ружне. Кад ме неко фали више волим него кад ме неко куди. Чак гледам да брже-боље забравим ту критику, а овако купим неколико новина и као случајно их подметнем да их прочитају други. Није ми нимало свеједно шта ма ко рече о мојим сликама, пошто не знам који је циљ умјетности него да је неко прихвати. Умјетник је човјек који се удвара осталима. Он чак може бити спада у неку нижу врсту

Човјек се усавршава тако да кроз образовање онај који је паметан постаје још паметнији, а онај који је глуп још глупљи. Боље речено човјек развија своју рођену памет или урођену глупост.

Образовање може бити опасно ако је у питању глуп човјек, тада његова глупост потркијепљена знањем и са пуно латинских ријечи још више долази до изражаја. Сваки глупан може да научи више језика као што је научно и онај један. Тада оне глупости може да каже на више језика, а не само на једном.

Ако се бојиш да ти слика буде илустративна или слабо нацртана и насликана, нехармонична или да има ма какав недостатак који би могао неко да примјети, једном ријечју, зако се бојиш од кича - сликај апстрактно јер нијеси никад прочитао у некој критици да се за апстрактну слику каже да је лоше урађена или да је кич.

људске расе, јер он је можда искомплициран толико да се не задовољава с тим да се не удвара ником, већ прави слике да би се неком допао. Док онај прави мушкарца и мудроња, не ради ништа. За њега сликар служи да би радио за њега. То се у доба ренесансе тако и схватало. Музичари су свирали док они ручају. Шопен је на дворцу свирао док они једу, па су га мало слушали, али чак и не много. Удварали се за то вријеме оним женама, мљацкали, добро јели, повремено би обратили пажњу на музику. Он би био врло сретан кад би добио макар мали аплауз.

Видите ли перспективу Црне Горе?

Станић:

Видим савршену перспективу. Треба радити редом. Прво, јако се спријатељити са земљама са којима се граничимо и стећи њихово повјерење, то нам је важније него Америка, Русија и Кина. Рецимо, сад се говори о граници између Црне Горе и Хрватске која се може помјерити тамо или овомо. Међутим, то неће побољшати ствар докле год будемо непријатељи а кад нормализујемо односе и постанемо пријатељи онда ће бити неважне те границе. Јер, Европа се уједињује и ми ћемо се утопити у то. Срећом, Европа је у позитивном кретању. Прво нормализација са сусједима, а потом са свима. Сусједне земље ти могу бити врло корисне као пријатељи а врло незгодне као непријатељи а добри односи су и њихов интерес.

Бранко Војичић

ПЈЕСМА
СТАРОГ
СКИТНИЦЕ

Улицом шуми ојало лишиће,
Ја дуго шетам сам,
Пијам се, да ли је близу свануће,
Кад ли ће сванући дан?

Улична светиљка, иако сјара,
Шири жућкасти сјај,
Ја размисљам како је животи
крајак,
И ишћам се зашћо му брзо дође
крај.

Мјесец ме одозго посяно гледа,
Као да ишћа: "Шћа радиш иу,
Зашћо ли иако усамљен скићаш
Док чийав град је у мирном сну?"

И ојей сам овјде, иод светиљком
овом,
сћално иу сћојим, из ноћи у ноћ,
Сћојим и гледајућ светиљку
сјару,
Пијам се кад ли ће јујро доћ.

Радоје Мијушковић III

МИР

Да ли сће икада слушали
како ишћина маесћрално свира
да ли сће јој своје мисли дали
дозволили јој да вам душу дира.

Да ли сће икада слушали
мелодију њених сћирасних виолина
ушћали се у ишћ свијет и мали
и схваћили ишћа значи ишћина.

Да ли сће икада схваћили
колико она много зна да каже
и схваћили оне који су несрећни
били
а и они срећни могу да је ишћраже.

Да ли сће икада схваћили
да многи ишћју иружа
довољан је ионекад само час ишћи
иа да се све ошћвори и иросћо буде
као ружа.

Нада Радуловић IV

ШТА КАЖУ ПРОФЕСОРИ

На једном часу франсуцког језика, који се држао око 19 часова, када је напољу већ био мркли мрак, професорица је дужу тишину прекинула питањем: "А која сте ви смјена?!" Одговори су били различити, од оних да су трећа, па до оних да је то прва смјена а да још није свануло.

* * *

Професор ликовног је на једном часу упознавања тражио од својих нових ђака да му наведу по једног сликара. Не чувши име ни једног домаћег сликара, он упита једног ученика да ли зна којег прогорског. Ученик брзо одговори: "Како да не знам. Ево знам овог нашег чувеног никшићког сликара - Микија". "А знаш ли ти Микија?", упита га професор. "Не, не знам", одговори му ученик. "Е, па, нема везе, ја ћу те ове године добро упознати са њим", дода овај.

* * *

Два ученика једног одјељења нијесу никако доносили удбенике иако је то професор упорно захтијевао. Изгубивши стрпљење он их је избацио са часа испративши их ријечима: "Паметно, шта ће вам књиге, не морате их ни доносити". Следећег часа појавили су се с књигама. Видјевши их професор им рече: "А ви то изгледа провоцирате", и опет их избаци са часа.

* * *

На крају прошле школске године, једно одјељење наше школе је организовало тродневну екскурзију. Међутим, између више кандидата требали су да изабери и два професора који би их водили. Колика је била жеља неких од њих свједочи и случај једног професора тог одјељења, наиме, дотични професор, надајући се путовању, био је нарочито попустљив према својим ученицима. Међутим, како су се његове наде из "објективних" разлога изјавиле, он је пред ученицима признао своје разочарење ријечима: "Ја подијелих онак'е оцјене, а осташ прекобројан".

* * *

Један професор географије је познат по својим антолошким издавама. Једном приликом је тако устврдио да "Земља личи на глобус".

Нашавши се у временском цајтноту са оцјењивањем ученика, један професор физике је на часу када је закључивао оцјене, почео врло убједљиво да објашњава ученицима како им је много боље да одустану од одговарања и добију "само" јединицу, али графитном оловком, него да покушају одговарати па добију јединицу хемијском оловком. "Слагање" појединих ученика са његовим "приједлогом" пропратило је коментаром: "Паметно".

* * *

Професор ликовне културе прозвао је једног ученика са израженим "афинитетом" према ликовној умјетности. Поставио му је како се сам изразио, једно од тежих питања: "Када је настала Монализа, у палеолиту или у неолиту?" Након краће неодлучности, ученик му је одговорио: "Мислим да је у палеолиту. Не, сигуран сам да је у палеолиту".

* * *

На задњем часу овог полугођа, професор физике је извео пред таблу четири-пет ученика који су остали неоцјењени. Али како су сви одговарали испред једне табле, настало је опште шапутање, добаивање. Изнервиран, професор прекида њихово одговарање и све их шаље на мјесто говорећи: "Не може то тако. Одговарајте сви појединачно". Али мора се казати да је то рекао прилично неразговјетно, па стога није чудно што се грешним ђацима учинило да је рекао - "свима по јединицу". Није тешко замислити какво је мољакање настало: "Немојте мили професоре, молимо вас немојте по јединицу", као и коментари у стилу "ух какав си црко дабогда".

* * *

Између једног ученика и професорице дуго времена је владала нетрпеливост. Њихови међусобни конфликти би се обично завршили тако што би ученик био истјеран, што је необично много бринуло његову разредну. Сазнавши да се то опет поновило, разредна је од њега затражила објашњење. "Ево како је било. Професорица је ушла на час а ја сам се насмијешо, на шта ми је она одговорила, цитирам - Даковићу, ти перманентно ометаш моје часове - крај цитата, и онда ме истјерала", објасни он.

(Х)УМОРНО ВЕЧЕ

Ученицима Гимназије, са збирком својих афоризама, представио се све популарнији Владан Чизмовић. На добро организованом претпромотивној вечери Чизмовић је наступио са око 300 афоризама, а вече је својом музиком употпунио млади музичар Мићо Симуновић. Сала за конференције Гимназије, уступљена СМГ-у, била је испуњена, како самим ученицима, тако и другим љубитељима ове врсте стваралаштва.

Почетак је омогућавао много: пуна сала, добро озвучење и надамце добро расположен аутор. Међутим, како је одмицало вече, на видјело су избијали многи проблеми од којих се стријепило а који су у знатној мјери утицали да сала на крају остане готово празна. Очигледно је да је постојао несклад између ауторове концепције наступа и упућености саме публике на овај вид комуникације. Чизмовић је у жељи да се што боље представи дао предност квантитету у односу на квалитет својих афоризама што је изазвало потпуно супротан ефекат. Умјесто да на самом почетку заинтересује

публику са својим најбољим остварењима наступио је са сетом почетничких и слабијих афоризама. То је утицало да публика брзо почне да показује знаке нестрпљења па чак и недоличног понашања. И поред тога, аутор је показао запањујућу упорност и предколицином ученика завршио своје вече. Сличну грешку направио је и Симуновић. Његове почетне композиције нијесу видније заинтересовале присутне. То је и разумљиво с обзиром на специфичне музичке жеље младе генера-

ције (које понекад немају у себи ничег вриједног, а посебно не умјетничког). Тек на крају извео је неколико познатијих композиција гдје је дошао до изражаја његов неоспоран музички таленат.

Што се тиче Чизмовићевих афоризама, они су тематски подијелени на више цјелина, обухватајући неке сталне проблеме младе генерације, као и актуелна питања нашег живљења.

- Аћиме, иази Мило. Хвала Славко.

- Моја мала је криминална, кад год дође код мене нешћо ми диће.

- Држала је све конце у својим рукама, радила је као ишћксћилни радник.

- Дракула, краву ишћ мајку.

Сазнали смо да припрема скоро издавање своје књиге и да жели да се промоција одржи у Гимназији (што показује велику ауторову смјелост). На крају морамо констатовати да В.Чизмовић посједује неоспоран дар за оно што пише и да му пожелимо много среће у даљем раду. Д.Ж.

САРКАЗАМ О ИСТИНИ

Само тако настави млада генерацијо! Тако треба! Ви то можете! Смрскајте и ово мало што нам живот тако шкрто нуди! Све ушћнгите само тако бићемо најгори! Живите себично, засебно! Сами сте себи довољни! Ви сте довољно јаки! Заборавите на своје корјене, на своје пријатеље! Уживајте у чулним задовољствима! Чему знање, чему наука? Оставите разум "блесавима и досадњима"! Нека они разминсљају! Закопајте своје срце дубоко у себи! Ви сте дјена сјутраншњие.

Ругајте се болесњима и немоћњима! Пљувајте на њих! Згазите изгубљене, усамљене и несхваћене!

Али, искрено, из срца које никада нећу изгубити, сањетујем вам: "Зажмурите кад проћете поред огледала да не бисте и себе замрзјели."

Нада Радуловић IV

ЈА САМ

Ја сам само један од оних ишћо знају
Да илачу без суза, јече без жецаја,
Један од оних ишћо кроз животи икају,
Нити ишћо нас дијеле од иакла и раја.

Ја сам само један од многих боема,
Изгубљен у свијету, навико да лућам,
Вјечити скитници која мира нема,
И која ће једном ситићи на крај иући.

Ја сам само један од оних ишћо крију
Туђу коју носе дубоко у себи,
Па је кад оијежа на иаир изију,
Да срце од иуђе иукло не би.

Ја сам један од оних ишћо ноћима бдију,
Пољедима дућим мисујући небо,
Један од оних ишћо живјејти не умију,
Будима животи давно сам се иред'o.

Радое Мијушковић III7

ГВОЗДЕНА
КАПИЈА

Годинама сам живјела
у бездану иамном, са бескрајем,
иужних сјећања из животи,
хладна као гвоздена капија.
Са койљем у срцу и иоцима суза,
храбрила сам друге, иириала бол,
да бих иада иужна, иућ до мога срца
оиворила и доустила да бол буде само мој.
У бездану иом очистићих своје мисли,
легох са сузама на кревет од лишћа,
не иражећи счас, нити свјејило дана,
већ само хумку ишћо иод багретом иочива
и ја са њом.

Много је времена ирошло, у својој мисли
оистах,
нијесам се надала, нити жељела
да кренем даље. Куда даље?
За мене нијдје мјестиа нема. А иако бих вољела...

Сања Рогановић IV4

ПОГЛЕД
СТАКЛЕНИХ ОЧИЈУ

Заболћеће ме једном све оно ишћо сам срећом
звала,
ситихове ћу бацити у ваиру и зледити како зоре,
једном ће из срца моћ кренути лавина,
и сви они које сам казнила и вољела,
иззореће у мени до зоре.

Заболћеће ме све моје ријечи, до сржи иијераће,
сипрах и наду да ћу живјејти као иућа,
да ћу иирајити само мало, временом
колико на небу дућа.

Заболћеће ме, иолед ситаклених очију,
и иућ од кристала
одвићемо изгачене снове, од иућих ситиојала.

Боже мој! Газили су ми снове у очају.
Заболћеће ме осмијех иразан, мио и иих,
ишћо ће наћи своје мјестиа у некој балади,
у неки иујжни крајики ситих,
у некој молићви из очаја, или у досади.

Сања Рогановић IV4

ВРИЈЕМЕ ДОК
ПАДАЈУ КИШЕ

Понекад не знаш ни сам зашћо,
иожелиши да у инаи себи, од љућиње,
зайлачеш,
и иуститиши да низ лице оијеку све иивоје бриге.
Сузе ишћак знају свој иућ,
када да крену и никад се не врати,
кад цијели разум на срце је љућ,
смрћу ће својом сузе да илаије.

Понекад иожелиши да никад више,
не видиши свјејилоси, не чујеш звук
да иресивавиши вријеме док иадају кише
и да из зидова срца не иуститиши јак.
Поносно ситиојши, све је у злуми,
да зримасу бола осмијехом скријеш,
да одлучноси своју суириосивавиши сумњи,
и кад ишћ се илаче да се слаићко смијеш.

Сања Рогановић IV4

МУЗИКА

У данашњим временима, када нам се догађа ни мање ни више него стварање новог свјетског поретка, приморани смо да трпимо разне изопачености у свим видовима људских дјелатности. Тих ствари није поштеђена ни музика, па је у њој данас веома тешко одредити шта је добро а шта није. Не може се рећи да је рокенрол или забавна музика у Црној Гори имала неку јаку сцену, изузев "Перпера", "Катапулта", још неких група и појединих вокалних солиста, као нпр. Шобић. На овом простору се у том погледу врло мало радило. Иако су многи овдје сахранили рокенрол увелико, да он није и неће бити мртав показао је рок концерт у организацији СМГ, одржан у Никшићу у сали "18. септембар" 12. новембра 1994. године.

На концерту су учествовале три младе групе, пред којима је будућност и које ће показати да рокенрол у Црној Гори није мртав и да ће Никшић по свој прилици постати колијевка његовог новог таласа.

Иако сала није била попуњена до последњих редова, ту су барем биле праве присталице доброг рок звука. Послије дуета класичних гитара Есада Муратовића, који се није баш нарочито уклопио у праву рок атмосферу, на сцену је изашла група "Dr Pikaso". Ова група постоји већ двије године, али само теоријски, пошто се практично није ништа радило све до фебруара 94. када је снимљен први демо снимак "Еколошка држава". Због неких унутрашњих проблема у групи било је врло тешко одржати сталну поставу, али и поред тога у мају је снимљен и други демо снимак "Мафијаш", који у Никшићу доживљава велики успјех и постаје прекретница у афирмацији овог бенда. Од септембра група почиње да ради у саставу: Тома Зековић (вокал), Милица Мијановић-Миљаз (клавиратуре и вокал), Драган Лучић (гитара), Божо Церковић (бас), Жељко Андријашевић (бубњеви). На овом концерту су наступили са седам пјесама + инструментал, и потврдили своје умијеће у коме нарочито долазе до изражаја провокативни текстови, који постају главно оружје и заштитни знак овог бенда. А што се музике тиче, њихове мелодичне линије које су нарочи-

то дошле до изражаја у пјесмама "Директор Драган", "7 секретара СКОЈ-а" и "Мафијаш" говоре о типичном "new primitives" стилу који је група прихватила од "Забрањеног пушења", али наравно са својом оригиналношћу.

Послије "Dr Pikasa" на сцену је ступила група "Сексуалне олушине", којој је ово иначе био први живи наступ. Због одсуства пјевача Тихомира Јововића, група је наступила у саставу: Владан Јањушевић (вокал), Божо Церковић (гитара), Ана Бабовић (клавиратуре), Игор Лековић (бас) и Мића Каљевић (бубњеви). У мају 94. снимали су свој први и за сада једини демо снимак "Нема будућности" на коме је представљен симболички панкерски бунт, а на концерту су одсвирали још неке до сада непознате пјесме: "Пропали абортус", "Град у магли" и "Спас", којима су показали да (иако још без довољно искуства) су чврсто ријешили да крену путем правог изворног панка. Реално је очекивати да у томе успију.

Концерт су затворили апсолутни фаворити и већ легенде никшићког рокенрола група "Друштво скривених талената (ДСТ)". Њихова уштосана музичка постава коју чине

Борис Љешковић (вокал), Ацо Лековић (соло-гитара), Ана Зарубица (клавиратуре), Јоле Вучуровић (ритам-гитара), Вељко Вучуровић (бас) и Срђа Симуновић (бубњеви) потврђује вишегодишње искуство чија би круна требала да буде први црногорски панк албум који би требало да сниме ових дана. Поред већ познате пјесме "Нервни слом" свирали су још "Жртве рата", "Отров за мене", "Улица народних хероја"... у којима се тврди панк рифови савремено преплићу са соло дионицама у стилу Iron Maiden, а у шта се савремено уклапа клавиратурска подлога, док ритам секција са пуно ефеката обавља свој посао. Што се текстова тиче овдје наилазимо на својерстан депресивни тон.

Све у свему, на концерту се могло видјети да они који се баве овом врстом музике у Црној Гори, то раде добро и да је сасвим реално очекивати да у будућности постигну успјех и на југословенској сцени. На крају могамо рећи да је овакав потез СМГ-а као организатора у служби афирмације младих талената, на најбољи могући начин, допринио оживљавању рока у нашем граду.

Милица Мијановић IV7

ДРУШТВО МЛАДИХ ЕКОЛОГА НИКШИЋА

У нашој школи постоји велики број талентованих ученика, како из области науке, тако и из области културе и спорта. Поред њих, као и новооснованог Савјета младих Гимназије, ту је и десетак ученика који су чланови Друштва младих еколога Никшића. Ово друштво постоји већ двије године и за циљ има хуманизацију односа према природи, залаже се за њено очување и заштити. Млади еколози иза себе већ имају значајне пројекте од којих је најважнији "Катастар града Никшића", као и бројна учешћа на еколошким скуповима широм Југославије. Они се залажу за афирмацију факултативне наставе предмета екологије у основним школама. У току досадашњег рада, Друштво младих еколога Никшића је наипло на пуно подршку средстава информисања. Радио Никшић сваке недеље

емитује емисију о екологији, под именом "Зелена фреквенција", у којој редовно објављује све активности овог друштва.

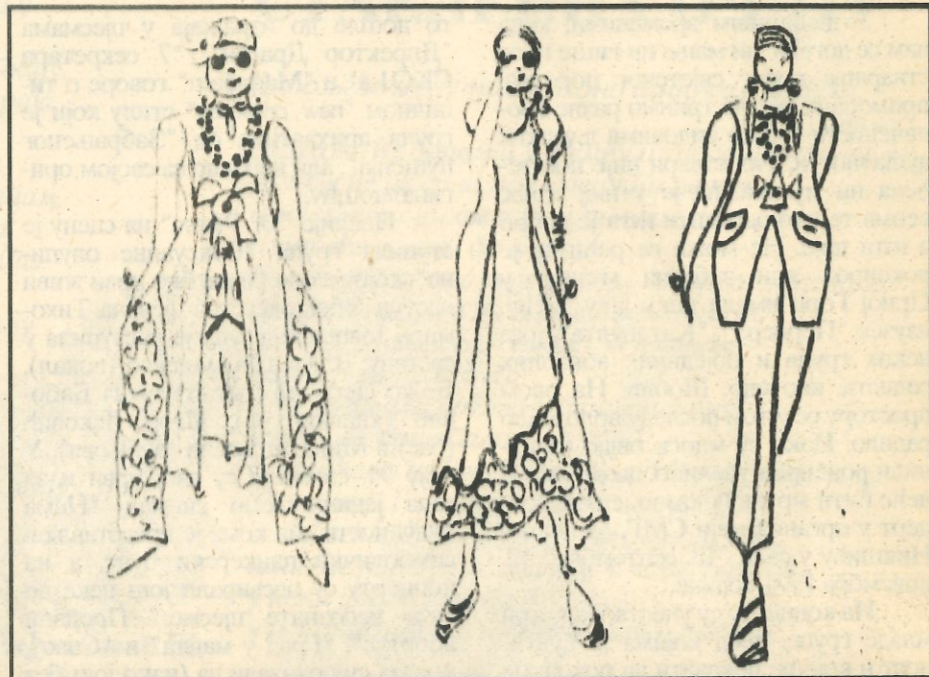
Оливера Радовић IV4

М О Д А

Пошто ће овај наш лист ићи увијек корак испред осталих у свим сверама, и бити најбољи, ја ћу покушати да вас проведем кроз модна збивања и трендове. Да почнемо са констатацијом да садашња модна опредјељена одишу практичношћу. Све се носи, све је хит. Потребно је мало крпица, добре воље и маште, увијек ћете бити in. Ових година све се смјешало почев од хипи и грандз стила 70-их, гламура 80-их и све то комбиновано у једно у 90-им. Почев од минни, макси хаљина, сукања, панталона (звонцаре, цигарет-панталоне, легинс...) памук, свила, кожа. Све се сконцентрисало на једно мјесто и у зависности од доба постајете слободна, пословна, елегантна жена. Кажем, жена или дјевојка, јер мушкарци барем код нас немају осјећаја за гардеробу. Њих одјевене у нешто што не подсећа на цинс или дукс можемо видјети само на матурској вечери, а до тог броја нека прескоче ову рубрику. Зато, цуре на читање!

Почињем са цинсом. Неизбје-

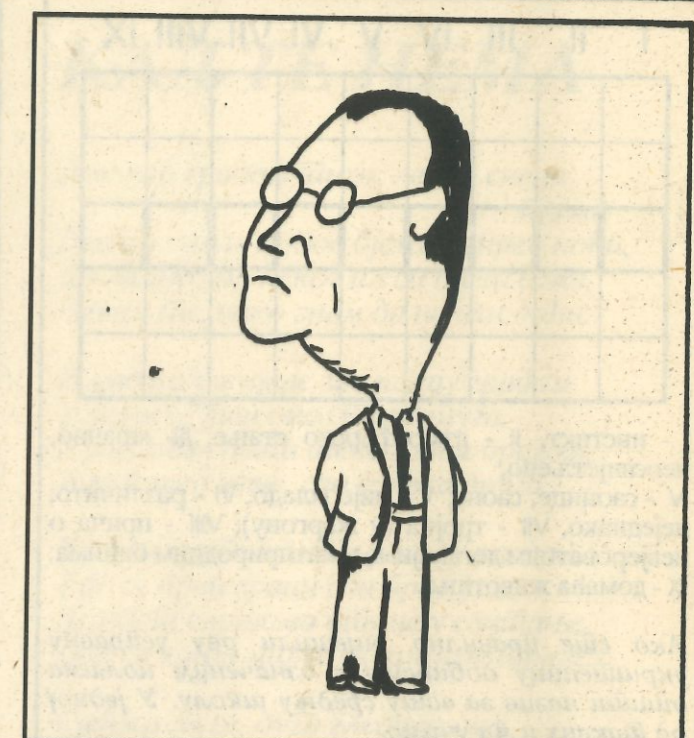
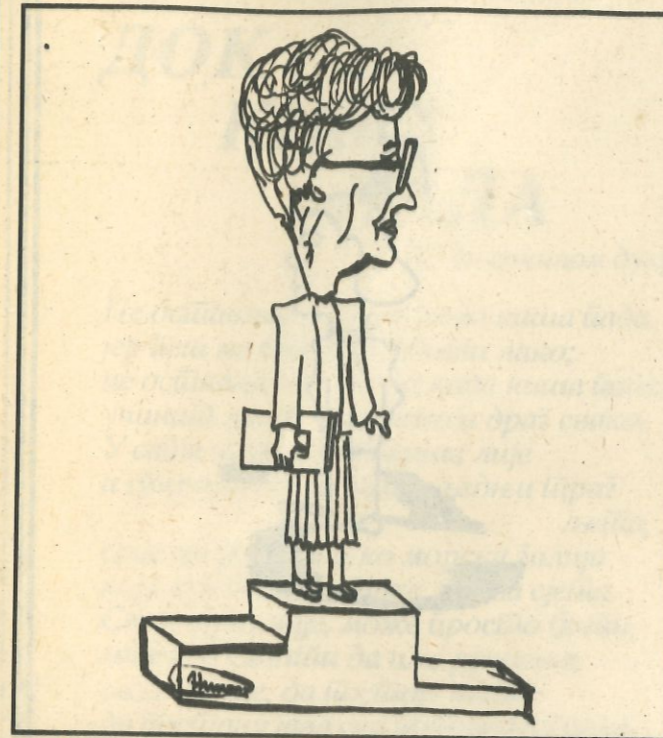
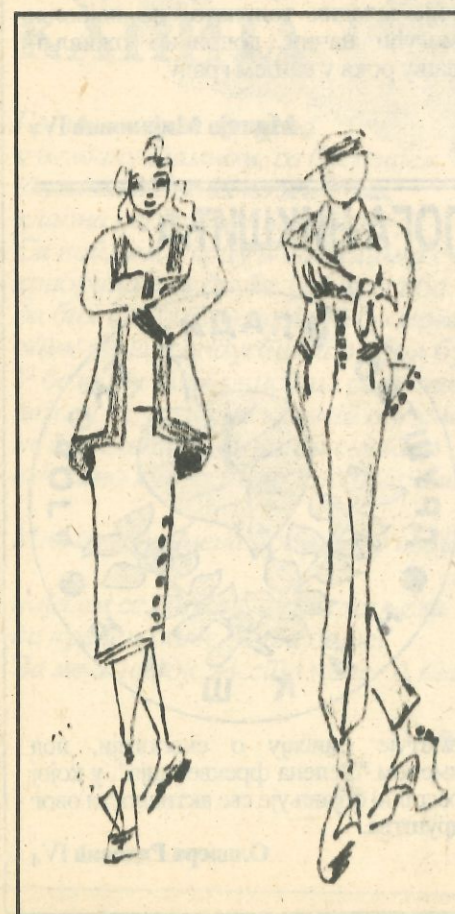

жан је у свим бојама и комбинацијама. Вјечита метафора слободне, опуштености и необузданости. Почасни становник модног царства младих. Ту су наравно прслуци без којих се не смије замислити ваш ормар. Јављају се једнобојни, разнобојни, дуги, штепани, међутим, хит су кратки прслуци у складу са новим тенденцијама које су окренуте традицији и раскошним фолклорним мотивима. Наравно, за оне са дубљим џепом препоручујем кожне који су непревазиђени.

Код нас су млади прихватили тај грандз стил чији сам ја поборник. Слободна линија, пуно природних материјала, све зрачи младошћу. Боје су испране, беџ, сива, браон. Разни детаљи који допуњују утисак и дају неки сопствени и недостижан имиџ, било да су то огрлице, прстење и наруквице, али све бижотерија, јер је злато за оне са дубљим џепом. За све њих охрабрујућа вијест: Даме, данас је најмодерније бити жена. Пословна, самоуверена и наравно женствена. Модели теже једноставности коју је најтеже постићи у моди и уопште у свим умјетностима. Такође популарно у овом периоду је каро. "Експлодирао" је негдје крајем лjeta и сада је у зениту. Каро носе дјеца, дјевојке и жене. Каро је свуда. Али, да вас не замарам погледајте ове кре-

ације, надам се да ће се наћи нешто за вас иако су гимназијалке познате по "истанчаном укусу".

Јелена Мишић, ШС

СПОРТ

ГИМНАЗИЈА НА ОЛИМПИЈСКИМ СПОРТСКИМ ИГРАМА ОМЛАДИНЕ ЦРНЕ ГОРЕ

На Олимпијским спортским играма омладине Црне Горе '94 никшићка Гимназија је учествовала са четири екипе: кошарка (ученици), рукомет (ученици), одбојка (ученици) и одбојка (ученице).

Кошаркаши, одбојкаши и одбојкашице послје освојених првих мјеста на општинском и регионалном такмичењу пласирали су се за финални дио такмичења који је одржан у Подгорици маја '94. године.

Пласман екипа у финалном дијелу такмичења је следећи:

Прво мјесто одбојка (ученице): Дијана Мићуновић, Ивана Вуковић, Снежана Кузман, Данијела Бојичић, Никица Нерић, Данијела Јововић, Љиљана Бошковић, Борка Спајић, Ана Мијовић, Људмила Мартиновић и Биљана Контић; професор Звонко Томановић.

Друго мјесто кошаркаши (ученици): Новица Тадић, Ратко Касалица, Игор Ђуричковић, Игор Росандић, Борис Николић, Милош Абрамовић, Владан Јањушевић, Горан Николић, Илија Пејовић; професор Јован Дамјановић.

Треће мјесто одбојка (ученици): Владо Радовић, Владан Перишић, Александар Лековић, Алекса Милошевић, Бојан Баровић, Дарко Савићевић, Срђа Симуновић, Дејан Драгић; професори Звонко Томановић и Милован Вуковић.

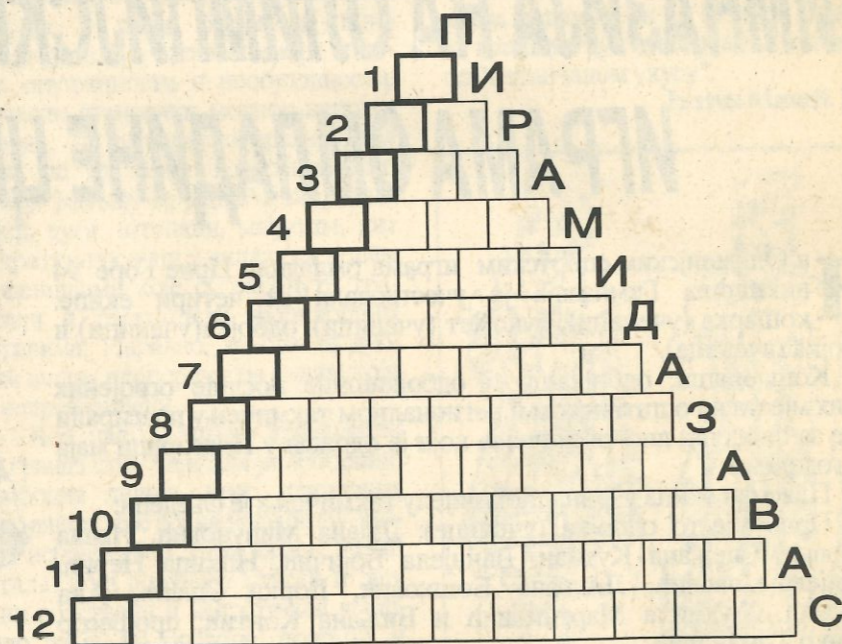
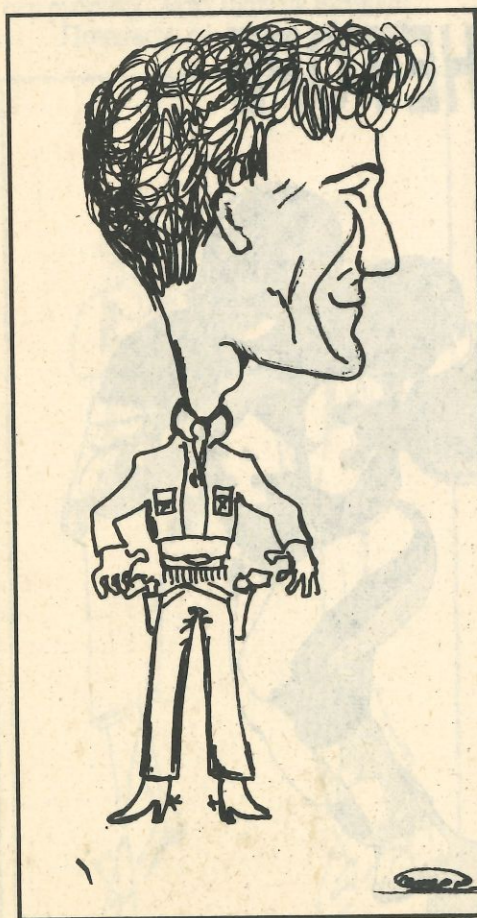
У укупном пласману најуспјешнији су били никшићки средњошколци.

I II III IV V VI VII VIII IX

I - инстинкт, II - атмосферско стање; III - мрачно, неосвијетљено, IV - саонице, саоне; V - није младо, VI - различито, неједнако, VII - тројка (у жаргону); VIII - прича о невјероватним догађајима и натприродним бићима; IX - домаћа животиња.

Ако сите правилно ријешили ову усјравну укршеницу добићете у означеним пољима оштри назив за вашу средњу школу. У једној од њихових и ми учимо.

1. четврто слово азбуке, 2. име познатог пјевача (Монтана), 3. име аустралијског глумца ("Смртоносно оружје"); 4. наша пјевачица Украден, 5. поп група, 6. једна боја, 7. Хомеров еп, 8. оперска пјевачица Јовановић, 9. фолк пјевач Нино, 10. један од главних ликова америчке серије Твин Пикс, 11. представница своје земље која живи у иностранству, 12. наш најтрофејнији фудбалски тим.

Ради лакшег рјешавања у назначена поља дакле у акросициху уштри име нашег часописа!

ДОК КИША ПАДА

(У Десанкином духу)

Не осјављај ме саму када киша пада,
јер ћеш ме пада изгубити лако;
не осјављај ме никад када киша пада,
учини ми се може мио и драг свако.
У сити и дане када киша лије
и ситира са прозора посљедњи израж

љети,
срце ми је велико ко морска галија
коју кује њежна, тиха, плава сјети.
Све и што није, може просити бити,
може се чинити да има рјешења,
да се извезе, да постоје ниш,
да постојану јаву сва постојана хитјења.
Кити које тихо, немарно, полако,
добују по крову нашег малог кути,
голицају и покрећу машицу моју лако
одведу ме некуд, далеко, са правога
ути.

Зато не волим да их слушаам сама,
знају моју слабу ичкучу кише,
знају гдје спавају празнина и чама,
плашим се да их не буде још више;
и молим те зато, не осјављај ме
никад
саму, никад, док падају кише.

НАДА РАДУЛОВИЋ, IV₄

КАД ТЕ НЕМА

Док над градом тихо, лебди снена
тама,
Дан ко какав лонг бјежи испред ноћи,
Да ли љубиш неког ил си ојети сама,
Чекам те, иако знам да нећеш доћи.

И кад ноћне сјене завладају градом
У мени се јави она ситара туга,
У мислима ојети тебе зовем драгом,
Али поред мене, сад је нека друга.

Желим да те ојети љубим у раздање,
Кад се први зраци иза брда јаве,
Да ојети слушамо тишину у свитање,
Док се шири мирис покошене траве.

Сјећаш ли се, дуго гледали смо
звезде,
И небо кад плаче над гранама голим,
Од пада стално болујем и чезнем
Тебе нема, а ја још увијек те волим.

Ко шарени лептир ојетинутих крила,
Као ружа раздвојена с летицама
својим
Знам да ти је чудно, ал без тебе мила,
У дугим ноћима сам се себе бојим.

Кад полако утихне глас вечерњих
звона,
Да те врати ја се дуго богу молим,
Кажем, у живоју све била ми је она,
Сад је нема, а ја још увијек је волим.

РАДОЈЕ МИЈУШКОВИЋ III₇

Спонзори овог броја су били: **СО Никшић, Радио Никшић, Пивара Требјеса, "Velting", "Intens" и "Pjastera"**. Захваљујемо се финансијерима и надамо се да ћемо наставити сарадњу.

Гимназијалац